У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 95. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го ТРАВНЯ 1971 15 ЦЕНТІВ — 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 21, 1971 No. 95. VOL. LXXVIII.

ОЧІКУЄТЬСЯ РІШЕННЯ В СПРАВІ СВЯЧЕНЬ НОВОНАЙМЕНОВАНИХ ВЛАДИК УКЦЕРКВИ

В четвер, 20-го травня, це число „Свободи" здано на пресу дві години пізніше, бо очікувано остаточного рішення в справі дати свячень новонайменованих Ватиканом двох українських католицьких єпископів, о. прелата Івана Стаха та о. шамбеляна Василя Лостена. Згідно з одержаними інформаціями, обидва новонайменовані Владики вже у вівторок, 18-го травня, вислали Блаженнішому Верховному Архиєпископові Йосифові телеграфічне повідомлення, що вони згідні прийняти його побажання та відложити заплановані на 25-го травня їхні єпископські свячення до Архиєпископського Синоду УКЦеркви, що мав би відбутися в Вінніпеґу, прохають тільки визначити дату того Синоду, щоб вони могли поробити відповідну підготову до тих свячень. В середу, 19-го травня, о год. 3.30 по полудні нюйоркського часі, одержано з Риму посередню вістку, що Верховний Архиєпископ телеграми ще не одержав. Ця преважлива справа повинна б бути вирішена сьогодні, можливо вже в найближчих годинах і з уваги на це, редакція „Свободи" відкладає до чергового числа друк відповідних матеріялів, включно з платними оголошеннями.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 20 травня 1971

В АМЕРИЦІ

УРЯД І ЗОРГАНІЗОВАНЕ робітництво плянують компроміс в справі членства Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій в Міжнародній Організації Праці з осідком в Женеві. Згідно з цим компромісом, який обговорювали державний секретар Вілліям Роджерс і голова АФП-КІО Джордж Міні, американська спілка повідомить Міжнародну Організацію Праці про дворічне виступлення з неї, щоб дати їй можливість обмежити той вплив СССР, який тепер там панує. Але Америка мала б платити вкладки до МОП.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН опублікував 112-сторінкову відповідь на 60 запитів, які йому поставили 13 негритянських членів Конґресу. Ніксон відкинув кілька домагань негритянських конґресменів, але з багатьма їх вимогами він погодився. Ці конґресмени відвідали Президента 25 березня і предложили йому на письмі свої вимоги. Президент відкинув домагання, щоб мінімальні прибутки родини становили принаймні 6,500 долярів, бо це неможливе з огляду на економіку країни.

СХІДНЯ ЛЕТУНСЬКА ЛІНІЯ повідомляє, що їй вдалося набути новий прилад, званий магнетометром, який буде заінстальований на більших летовищах і допомагатиме виявляти зброю в тих пасажирів, які озброєні, всідають до літаків на те, щоб змушувати пілотів летіти туди, куди бажають ті злочинці. Летунська Східня Лінія набула 219 магнетометрів, які разом з іншими приладами зможуть на 100 відсотків виявляти зброю в повітряних піратів тим способом, що на малім екрані, немов на телевізії, видко буде, в якому місці на тілі злочинця схована зброя.

УРЯДОВІ АҐЕНЦІЇ, приватні бюра праці і референти праці в університетах і коледжах повідомляють, що цього року випускники академічних шкіл матимуть труднощі при одержанні фахової праці. Ті випускники, яким вдасться дістати фахову працю, мусітимуть вдоволятися меншими заробітними платнями, як їхні колеґи з попередніх років.

ПРЕЗИДЕНТ КОЛЕДЖУ В НЮ ЙОРКУ д-р Едґар Дрейпер заявив, що заява шістьох професорів цієї високої школи невірна, бо вона перебільшує фактичний стан, твердячи, що аж 30 відсотків студентів творять тверде ядро наркоманів. Дрейпер твердить, що далеко менший відсоток студентів цієї школи заживає наркотики, подібно, як це діється в інших школах.

У СВІТІ

ЗАСТУПНИК СЕКРЕТАРЯ ОБОРОНИ ЗСА Дейвід Пакард перебував у грецькій столиці Атенах, проводячи там розмови з представниками міністерства оборони. Перед тим він відвідав Еспанію, Італію та був на покладі одного з кораблів 6-ої Американської Фльоти, а з Атен відлетів до Туреччини. Д. Пакард перевіряє можливості збільшити американську оборонну силу в тому районі світу, беручи до уваги те, що СССР продовжує озброювати Єгипет модерними літаками - винищувачами типу МІҐ-23.

ФІНЛЯНДСЬКА ПАПЕРОВА ІНДУСТРІЯ, один із найбільших у світі постачів паперу, підпала під вогонь критики фінської преси. Ту індустрію обвинувачують у занечищуванні повітря і води димами та хемічними відходами. Але представники паперової індустрії заявили, що вони вживають значно більше різних технічних заходів проти такого занечищування, ніж їх є у ЗСА чи в Канаді.

ІТАЛІЙСЬКА ПОЛІЦІЯ ЗААРЕШТУВАЛА 16 провідних членів Мафії і перевезла їх на маленький острівець Ліносу. Там заарештованих будуть тримати доти, доки на Сицилії не припиняться бандитські напади на людей. Італійська поліція повідомила, що між заарештованими є й такі, які утримують тісні зв'язки із злочинним світом у ЗСА.

ПРОВІДНИК ЛІВИХ ПОВСТАНЦІВ НА ЦЕЙЛОНІ, який називає сам себе Тіляком і який розмовляв з американськими журналістами, сказав, що його „рух" не пов'язаний з будь - ким із закордону, але що він сам „вчився" за писаннями Маркса, Леніна і Мао. Він сказав теж, що його „рух" має 48 000 членів і буде й далі змагати до повалення влади на Цейлоні. Поліція провадить разом із урядовим військом боротьбу проти тих ворохобників.

У МОСКОВСЬКІЙ „ПРАВДІ" БУЛА НАДРУКОВАНА стаття з підтримкою проєкту застосування змінних цін на деякі товари в Совєтському Союзі. Звичайно ціни в СССР встановлює згори держава. Але совєтські провідники згідні тепер, щоб керівники підприємств спершу самі призначали відповідні ціни на товари так, аби за їх продаж могли купувати нові модерніші машини, відновлювати підприємства. Мають бути встановлені три ціни: перша — найвища, коли ж товар піде в масове виробництво — на нього буде середня ціна, а коли товар вже вийде з моди, то його продаватимуть по найнижчій ціні.

Президент прихильно ставиться до проєкту збільшити пенсії соціяльного забезпечення

Вашингтон. — Президент Ніксон хвалить Палатну Комісію Способів і Засобів за те, що схвалила широкий проєкт про соціяльну опіку, в якому пропонується також збільшити пенсії соціяльного забезпечення на 5 відсотків. Це збільшення мало б обов'язувати від 1-го червня 1972-го року. Пенсії соціяльного забезпечення були збільшені від 1-го січня ц. р. Конґрес плянував минулого року збільшити пенсії на 15 відсотків, але Президент тоді був проти цього, і пенсії збільшено тільки на 10 відсотків. Збільшені пенсії на 10 відсотків будуть виплачені за місяць травень на початку червня. При кінці червня пенсіонери дістануть збільшення пенсій за місяці від січня до квітня. Починаючи від липня будуть виплачувані збільшені пенсії. Якщо Конґрес схвалить нове збільшення пенсій, то воно обов'язувало б аж від червня 1972-го року, а пізніше пенсії соціяльного забезпечення мали б бути щороку автоматично збільшувані, якщо кошти прожитку зросли б в даному році принаймні на три відсотки. Президент хоче об'єднати реформу соціяльної опіки, згідно з якою мала б бути мінімальна допомога родині з 4-ох осіб в сумі 2,500 долярів річно, якщо б голова цієї родини не працював, — з проєктом поділу федеральних податків між окремі стейти. Президент плянує добитися того, щоб соціяльна допомога була засобом до життя для тих родин, члени яких не мають праці, зліквідувати теперішній стан в якому деякі родини ціллю свого життя уважають не працювати і жити з державної допомоги.

Сенат відкинув справу відновити програму суперсонічного транспорту

Вашингтон. — 19-го травня Сенат більшістю 58-ох до 37-ох голосів відкинув проєкт продовжувати працю в напрямі побудови літаків, що творили б так званий суперсонічний транспорт. Палата Репрезентантів схвалила була 85 мільйонів долярів на те, щоб відновити програму суперсонічного транспорту, але Сенат вирішив поважною більшістю не призначати дальших фондів на цю ціль, чим остаточно погребано цей проєкт, бо і в Білому Домі вирішили, що не вдасться здобути потрібної більшости в Конґресі для цієї програми. Уряд президента Ніксона всіми силами підтримував програму суперсонічного транспорту, бо не бажає, щоб інші держави випередили на цім полі ЗСА, але більшість членів Конґресу не бажала призначити великих сум на здійснення цього проєкту, кошти якого мали б становити більйони долярів. Приватні фірми мали будувати ці літаки, але Уряд призначив на будову свої фонди, без яких ніхто не відважився був здійснювати цю коштовну програму. Сенат більшістю 92 до 3-ох голосів схвалив не виплачувати 155 мільйонів долярів летунським лініям і фабрикам літаків, які вони були вклали у здійснення цього проєкту.

Секретар скарбу не думає зміняти політику в справі доляра

Вашингтон. — Секретар скарбу Джан Б. Коннеллі, зізнаючи в Сенатській Фінансовій Підкомісії, заявив, що настане зміна в міжнародній доляровій ситуації коли ЗСА продовжуватимуть поборювати інфляцію. Секретар скарбу зізнавав того самого дня, коли Департамент Торгівлі повідомив, що рекордово збільшився дефіцит в платничому бюджеті з закордоном в першій чверті ц. р. на 2.2 більйони долярів в порівнянні з четвертою чвертю 1970 року, і становив 5.5 більйона долярів. Секретар скарбу і представник Департаменту Торгівлі твердять, що велика частина збільшення дефіциту виникла в наслідок того, що закордонні банки давали більші відсотки, як американські. Коли економіка в цій країні — поліпшиться, то зачнуть плисти доляри з закордонних банків до ЗСА. Коннеллі виступив проти проєкту сен. Менсфілда зменшити на половину американські війська в Европі.

В Чикаґо вшановано інж. Степана Куропася в його 70-річчя

інж. Степан Куропась

Чикаґо. — Минулої суботи, 15-го травня, тут в одному з місцевих готелів, відбулося вшанування, з нагоди 70-річчя, інж. Степана Куропася, довголітнього, передового громадського діяча, колишнього головного контролера і опісля донедавнього першого заступника головного предсідника УНСоюзу й заступника голови Організації Державного Відродження України. Святочний бенкет відкрив голова святочного комітету проф. д-р Юрій Мачук, який разом з тостмайстром інж. Миколою Олеком, керував вечором. Після відкриття, внуки соленізанта вручили йому кіш квітів, деклямуючи вірш „Українець я маленький". З сімдесятиріччям з дня його народження та п'ятдесятиріччям військової і громадської активности інж. Куропася вітали представники численних центральних і місцевих організацій. Доповідь про життя й заслуги для своєї громади інж. Куропаса виголосив Володимир Різник з Ню Йорку, який представив життьовий і громадський шлях соленізанта, його участь в Українській Галицькій Армії, в Українській Військовій Організації, в Організації Українських Націоналістів, ОДВУ і ін. З ювілеєм вітали інж. Куропася д-р Зиновій Книш з Торонта від ОУН, д-р Ярослав Падох від Українського Народного Союзу, дир. П. Пуцило від „Свободи", співробітником якої був інж. Куропась впродовж понад чвертьсторіччя, інж. Анатолій Дорошенко від Окружного Комітету УНСоюзу, адв. Роман Смук від ЗУАДК, Володимир Гірняк від канадійських установ та приятелів соленізанта й інші. На мистецьку програму склалися читання поеми І. Франка „Ідилля" п. Ганною Черінь та поетичний дружній шарж поета Теодора Курпіти. В святочному бенкеті взяв учсть сеніор громадських діячів, почесний гол. ОДВУ проф. д-р. Грановський з Міннеаполісу, який тепло вітав соленізанта та склав йому найкращі побажання у продовжуванні його громадської активности. В ювілейнім бенкеті взяли участь біля 250 передових громадян, репрезентантів усіх шарів організованої української громади.

СЕНАТ ЗАЯВИВСЯ ПРОТИ ВСІХ ВИМОГ ЗРЕДУКУВАТИ ЗБРОЙНІ СИЛИ ЗСА В ЕВРОПІ

Вашингтон. — В середу 19 травня ц. р. Сенат ЗСА відкинув великою більшістю голосів пропозицію очолюваної провідником демократичної більшости сенатором Майком Менсфілдом зредукувати на половину збройні сили ЗСА в Західній Европі, як також всі інші, навіть і компромісові пропозиції в цьому напрямку. Заявляючись категорично за становищем уряду през. Ніксона проти редукції збройних сил ЗСА й обмеження зброєнь у Західній Европі, Сенат відкинув шістдесят й одним голосом проти тридцять і шість голосів вимогу Менсфілда, щоб ще до кінця цього року зредукувати збройні сили ЗСА в Західній Европі із 310,000 до 155.-00. Після відкинення цієї пропозиції була відкинута Сенатом 63 голосами проти 26 також подана демократичним сенатором з Висконсину Гейлордом П. Нельсоном компромісова пропозиція вивести з Европи 150.000 американського війська протягом найближчих трьох років, із застереженням, що початкова редукція зможе відбутися тільки тоді, коли держави Нато і Варшавського Пакту почнуть переговори в справі взаємного зредукування своїх збройних сил. Не здобула схвалення Сенату також і подана в останній хвилині демократичним сенатором Френком Чирчом з Айдаго пропозиція вивести з Европи ще цього року 50.000 американських вояків. Не заявився також Сенат і за споводно проурядовою пропозицією, що була подана групою республіканських і демократичних сенаторів, щоб Уряд ЗСА започаткував негайно переговори із державами НАТО і з Совєтським Союзом в справі загальної редукції збройних сил в Европі. Пропозиція щодо цього, підтримана м. ін. республіканським сенатором Джекобом К. Джевітсом і демократичним сенатором Гюбертом Г. Гомфрі, була відкинута — за інструкцією від Уряду през. Ніксона — 73 голосами проти 24.

Совєтський Косиґін і канадійський Трудо підписали несподівано „договір дружби"

Москва. — Прем'єр канадійського уряду П'єр Е. Трудо, який відбуває тепер 12-денні відвідини в Совєтському Союзі, і голова ради міністрів СССР Алексей Косиґін підписали тут в середу 19-го травня ц.р. договір в справі втримування на високому рівні контактів „для покращання дружби, доброго сусідства і взаємного довір'я". Переговори в цій справі велися вже багато місяців, але ж остаточний текст договору був устійнений, мабуть, секретно в час цілоденного перебування прем'єра Трудо у Москві. Повідомлення про те, що має відбутися підписання ближче невизначеного „важливого документу", одержали закордонні кореспонденти в останній хвилині і тільки вже після акту підписання цього договору вони дізналися про що йде мова в цьому документі. Підписаний Косиґіним і Трудо договір за своїм змістом подібний до договору, що його підписали в жовтні минулого року голова Президії Верховного Совєту СССР Микола Підгорний і президент Франції Жорж Помпіду. В політичних колах сподіваються, що Совєтський Союз буде добиватися підписання таких же договорів з урядами інших держав — членів Атлантійського Пакту, особливо ж із тими, що виявляють у своїй політиці деяку незалежність від напрямних закордонної політики ЗСА. Канадійці твердять, що підписано договір за ініціятивою Москви. Перед підписанням договору прем'єр Трудо відбув на Кремлі незаповіджену двогодинну розмову з генеральним секретарем КПСС Леонідом Брежнєвим.

Підготова до перепису населення в Канаді

Оттава. — Закінчується складна підготовна праця перед початком чергового перепису населення Канади, що буде коштувати федеральній скарбниці 35 мільйонів долярів. Бюро перепису обіцяє, що ніхто з канадійського народу не буде залишений поза переписом — навіть діти, котрі народяться вночі з 30 на 31 травня, будуть включені. Перепис відбуватиметься впродовж місяця червня 1971 р. Представники Бюра перепису відвідають кожну родину: кожних 2 родини на 3 одержать короткий запитник, а що третя родина — довгий, які треба буде заповнити й відіслати. Коротка форма запитника не має точки про національне походження, і тому треба в тій формі використати пункт 5-ий: „Материнська мова", — написати „українська", а для кого вона є англійською — подати в підрозділі: „Перша розмовна мова, добре зрозуміла" — „українська". У довгому запитнику в праграфі 15 названі в переліку національних груп також українці, і там на всі запити про національне походження, мову, приналежність до рідної Церкви треба відповідати у відповідному дусі. На параграфі 15-му довгої анкети ,що її діставатиме що третя родина, треба олівцем на чорно замалювати те кружальце-коло, що стоїть перед словом „Юкреїнієн".

Канадійський перепис з цього року відрізнятиметься від останнього перепису в 1961 році, де було ще менше запитів про національне походження, мову, культуру, релігійну приналежність. Перепис із 1971 року напевно дасть багатий матеріял для вивчення стану етнічних спільнот і їхніх мов у Канаді, виявить стан їхнього асиміляційного пропадання, або ж організованої відпорности в боротьбі за збереження великої й багатої культурно-мовної мозаїки демократичної канадійської держави.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. ІВАНА ВОВЧУКА

Ню Йорк. — У залі Українського Народного Дому при 2-ій евню у неділю 23 травня ,о 4.30 по полудні, проф. Іван Вовчук виголосить, заходами Організацій Українського Визвольного Фронту, доповідь на тему: „Помісність УКЦеркви і 50-річчя УАПЦеркви". Запрошують усіх зацікавлених.

У Вінніпеґу відбулася маніфестація в обороні Валентина Мороза

Вінніпеґ. — За ініціятивою Союзу Українських Студентів (СУСК) при співпраці всіх відділів КУК, відбулися по цілій Канаді в неділю 9-го, травня 1971, багатолюдні маніфестації за звільнення ув'язнених Москвою українських культурних діячів, а особливо в обороні Валентина Мороза. Відбулися ці маніфестації напередодні виїзду Прем'єра — Міністра П. Трудо до Совєтського Союзу на офіційні відвидини. У Вінніпеґу відбулася демонстрація перед міською ратушею. Відкрив її о. диякон Мирослав Трач, який заявив, що порушення людських прав та репресії в Українській ССР, яка є членом Об'єднаних Націй, не повинні бути толеровані іншими членами ОН. Головним доповідачем під час маніфестації у Вінніпеґу був Борис Гвоздулич, член СУСК, який сказав, що „Мороз є символом українського опору проти поневолення українського народу". Участь в маніфестації взяли також альдерма'н Слав Ребчук та Іван Яремович, голова місцевого Відділу КУК, який прочитав телеграму до Прем'єра Трудо.. Маніфестація українців Вінніпеґу закінчилась масовим запаленням смолоскипів та відспіванням українського національного гимну.

На Оселі ім. Олега Ольжича відзначать річниці Симона Петлюри й Євгена Коновальця

Лігайтон, Па. (П. Р.) В неділю 30-го травня ц. р. у час „Меморіял дей" Відділи ОДВУ та Українського Золотого Хреста Сходу ЗСА відзначать роковини смерти гол. отамана Симона Петлюри й полк. Євгена Коновальця, які згинули від ворожої руки в місяці травні. ОДВУ, УЗХ та їхня молодь щорічно традиційно відзначають ці роковини на Оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтоні.

В неділю 30-го травня буде відправлена Служба Божа в каплиці Оселі, а по Службі Божій священики обох українських віровизнань відправлять панахиду за погинувших трагічною смертю гол. отамана С. Петлюру та полк. Є. Коновальця. По панахиді поминки в великій залі Оселі, де головним промовцем буде знаний діяч і бувший в'язень комуністичних опричників друг Петро Трохимович Байбак із Ню Йорку. В мистецькій частині виступить ансамбль „Маки" з Філядельфії.

Членство ОДВУ і УЗХ, прихильники, поселенці Оселі та широкі круги української громадськости запрошені до масової участи в тому святкуванні.

Праця проф. Івана Бакала про освіту в СССР появилася в американському видавництві

Проф. Іван Бакало (з правого боку) під час відвідин у редакції „Свободи" ознайомлює редакторів В. Давиденка і Б. Кравцева із виданою у В-ві Преґера його працею про освіту в СССР.

Ню Йорк. — У відомому американському видавництві Преґера (Praeger), у виданій ним серії спеціяльних студій про міжнародну економіку й розвиток появилася велика англомовна студія п.н. „Модернізація і різнородність в совєтській освіті. Із окремим посиланням на національностеві групи" ("Modernization and Diversity in Soviet Education with Special Reference to Nationality Groups"), співаторами якої подані Жаан Пеннар, Іван І. Бакало та Джордж З. Ф. Берегай. Основна частина студії, увесь описовий матеріял і статистики зібрані й опрацьовані відомим дослідником історії освіти й виховання в Совєтському Союзі проф. Іваном І. Бакалом, дійсним членом УВАН. Жаан Пеннар, старший співробітник Дослідного Інституту Комуністичних Справ при Колюмбійському університеті, опрацював частини деяких розділів і приготовив та зредаґував переклад тексту. Джордж З. Ф. Берегай, професор порівняльного виховання в Колюмбійському Університеті був автором одного з розділів і загальним редактором видання. Складається студія із двох великих частин: напрямні розвитку в совєтській освіті та модернізація совєтських шкіл в різних республіках Совєтського Союзу, в тому числі теж в Українській ССР, як також шкільництва окремих національностей. Видано названу студію на 394-ох сторінках друку з вичерпним науковим апаратом, багатьма статистичними таблицями і діяграмами, посиланнями на стосовну літературу та іменним і речевим індексом. Автор основної частини цієї студії проф. Іван І. Бакало, економіст за фахом, працював до другої світової війни в Харківському Дослідному Інституті Сільського Господарства і викладав в різних середніх і вищих школах УССР. На еміґрації, під час перебування у Мюнхені, був заступником директора Інституту вивчення СССР і залишається й досі, після переїзду до ЗСА, його членом. Проф. І. Бакало є також автором окремих розділів про науку й освіту в опублікованому тепер другому томі Англомовної Енциклопедії Українознавства. Книжку можна набувати в американських книгарнях. Ціна 20 дол.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Новий культ особи в СССР

Не тільки комуністична партія, але й усі громадяни Совєтського Союзу опинилися в обличчі нового культу особи. Після лихої, а то й трагічної для народів СССР пам'яті культу особи жорстокого Сталіна, після цілого десятиріччя роздутого возвеличування Хрущова за уявні політичні й військові заслуги, на чергу приходить Леонід Ілліч Брежнєв, що його дехто, тому, що він роджений в Україні, намагається визначати українцем. Проголошення Брежнєва генеральним секретарем в супроводі невгавних оплесків під час XXIУ З'їзду КПСС, висування його на перше місце не тільки в керівництві партії і в усій совєтській пресі, але й також в усьому совєтському державному житті й виконування ним функцій, застережених досі для голови ради міністрів СССР і її членів — вказує на те, що Брежнєв готується перейняти у свої руки повноту влади — так, як це було і з Сталіним і з Хрущовим. Одним із доказів такої тенденції може бути й те, що з ініціятивою в справі зменшення збройних сил й обмеження зброєнь в Европі почав виступати не Косигін, який рахується головою совєтського уряду, але Брежнєв, який формально є тільки провідником партії.

Про встановлювання нового культу особи в Совєтському Союзі можуть свідчити також і все частіші нагадування совєтської преси, радіо й телевізії про... великі „бойові заслуги" Леоніда Ілліча Брежнєва. Широко розписувалися совєтські газети про зустріч Брежнєва з ветеранами 18-ої совєтської армії, що відбулася в Москві в день травневого відзначування „Дня перемоги". В московському журналі „Новое Время", що його видають різними мовами, появилися уже й спогади про „геройську поведінку" Брежнєва під час „вітчизняної війни", хоч в час її тривання Брежнєв не був взагалі активним бойовим офіцером, а тільки звичайним політруком, політичним комісаром, що його завданням було стежити за настроями і діями совєтських вояків й офіцерів і виловлювати та ліквідувати „непевні" між ними елементи. Це за заслуги на цьому становищі Брежнєв, тодішній соратник кривавого Сталіна і виконавець його доручень, був возведений у генерал - майори і згодом у генерал - ляйтенанти і з 1952 року в секретарі ЦК КПСС.

Якщо брати до уваги досвід історії останніх десятиріч, то можна бути певним, що культ особи Л. Брежнєва закінчиться так же само ганебно, як закінчився культ особи Сталіна, чи й так же само, як розвіялися безславно усі леґенди про „бойові заслуги" також возведеного у полководці „вітчизняної війни" Нікіти Хрущова.

До 25-ліття ОПЛДМ

Двадцять п'ять років тому в Західній Німеччині, несповна через рік після закінчення другої світової війни, група ентузіястів заснувала Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, перезване в 1970 р. на Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді ім. Леоніда Глібова. ОПЛДМ поставило собі за завдання видавати книжки в національно - християнському дусі для українських дітей і молоді за кордоном, перевидавати українську клясику для дітей і молоді, сприяти праці діячів культури, які присвячують час і таланти дитячій літературі і культурі, змагатись за найвищий рівень оформлення видань і т. д. Ці завдання ОПЛДМ виконувало і виконує в міру економічних і людських можливостей, пам'ятаючи, що в умовинах діяспори — книжка рідною мовою, чи журнал типу „Веселки" з українських матеріялом, оформлені в українському мистецькому стилі, як і театр, пісня, музика тощо для дітей — це найкращий шлях для виховання дોросту в українському дусі. Розуміючи, що справа виховання є надто складною, Правління ОПЛДМ завжди простягало дружню руку для співпраці з церковно-релігійними колами, жіночими організаціями, педагогами, об'єднаннями мистців та ін. діячами рідної культури.

З нагоди 10-го Пластового З'їзду, в деклярації Пластового Конґресу Другого було сказано: „Друковане слово, книжка і журнали — є одним із найважливіших виховних засобів, нарівні з пластовими таборами та гуртковою системою". З таким же розумінням до виховного значення рідної лектури для дітей і молоді підходять і інші молодечі організації і товариства. Це відрадне явище. Але процес денаціоналізації все таки поступає вперед, і йому треба ще активніше протиставитись. До дітей і молоді в діяспорі треба всілякими засобами донести все краще, що дала вільна українська дитяча література. Закінчення шкільного року і недалеке вже таборування дітей і молоді дають для цього велику нагоду, і це буде реальним вшануванням праці ОПЛДМ у його 25-річчя.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ ...

ДНІ ПРОТЕСТУ — І ВЕЛИКЕ ПИТАННЯ

Ще не скоро можна буде підтягнути баланс втрат і прибутків із весняних Вашингтонських днів противоєнних демонстрацій, Але вже тепер насуваються — і насправді вже під час цих днів почали насуватися — питання критичні, а то й болючі. Їх ставили і ще ставлять собі і другим зовсім пасивні обсерватори демонстрацій і невинно потерпілі навіть симпатики ідеї протестів, і ті, що стояли активно в акції за і проти, в наступі чи в обороні. Здається тільки ті, що демонструють ради самої демонстрації, або ті, що виконують сліпо накази зблизька і здалека, не мають ні питань, ні сумнівів.

Один молодий ветеран, вертаючись з Вашингтону після своєї участи в противоєнних демонстраціях, висловив явно своє розчарування, що демонстрація не знайшла сподіваного позитивного відзвуку і зрозуміння. Може цей молодий демонстрант був справді ветераном (а як багато було фальшивих!), може справді був у В'єтнамі, може справді бачив страхіття війни і може щиро вірив в ідею миру і потребу безумовної капітуляції Америки, як засобу для осягнення цього миру. Але, якщо справді був розчарований релятивним неуспіхом, то джерелом цього певно було його засліплення і „молодеча" наївність, або одне з другим. Він певно не знав (хоч люди в його віці — „все знають"), що ідеї самі собою не мають абсолютної вартости й сили, що їх висловлення й демонстрування мусить мати відповідну форму комунікації, щоб переконувати і здобувати прихильників.

Він може не розумів, що коли в його імені, як висловник його ідей та стремлінь, публічно на трибуні або на екрані телевізії виступає людина з диким виглядом, з гістеричним криком, з волоссям штучно причесаним на взір пів - культурного папуаса, одягом „гіппі", „іппі" чи іншим „одностроєм" одної окресленої групи радикальних анти - суспільників, і ще до того зі шкірою, яка — при всій рівноправності рас і кольорів — так легко асоціюється в психології маси з „чорною силою" різних пантер, то те, що він комунікує мирному населенню, не може осягнути такого позитивного ефекту, якого хотів би молодий ветеран. А так було у Вашинґтоні.

Він може не знав, що зловмисне нищення приватної власности мирних громадян міста або гостей - туристів, здержування на багато годин приватних людей, що спішили може до праці, може до своїх рідних, до хворих, до заробітку, бизнесу, відпочинку чи забави, не могло здобути прихильности і зрозуміння для демонстрантів і їх стремлінь. Він може не знав, або не усвідомлював собі, що піднятий вгору п'ястук це експортований з Москви міжнародний знак комунізму (як добре знаний він був нам з часів конфронтації нашої молоді з комунізмом перед війною, або з тих перших днів окупації Львова у вересні 1939 року, коли цим п'ястуком вітали „доблесну армію" місцеві комуністи одної раси); може не хотів знати, що ще чотири місяці перед ветеранською демонстрацією Четвертий Комуністичний Інтернаціонал видав заклик: „Зробімо день 24-го квітня 1971 р. днем активної світової солідарности з героїчною В'єтнамською революцією... за перемогу В'єтнамської революції — всі на вулиці дня 24-го квітня 1971!" Про це вже говорила несміло деяка преса і говорили в Конґресі. Ще напередодні маршу, 22-го квітня, конґресмен з Люізіяни говорив про це в Палаті Репрезентантів, а його промова з цитатами пресової статті з Бостонського недільного „Геральд Тревелер" поміщена в Конґресовому Рекорді під виразним наголовком „„Марш за мир" 24-го квітня, плянований комуністичним Четвертим Інтернаціоналом". Там і подано, що дві ведучі організації демонстрацій „Національна Коаліція Акції" і „Народна Коаліція за Мир і Справедливість", перша з „троцькістів" та б. членів С.Д.С. (Студенти за Демократичну Суспільність), а друга з „сталіністів", на домаганні Ганой погодилися на спільну акцію демонстрації 24-го квітня. Вже раніше конґресмен з Мізурі (демократ) вказував на це підложжя плянованих демонстрацій і поставив запит своїм колеґам: „... чи мої колеґи були б готові партиципувати, якщоб були свідомі того, яку ролю грали комуністичні елементи в краю і за кордоном в плянуванні й координації цієї демонстрації?" Здається, це питання можна б поставити і цьому молодому ветеранові, і в цьому запиті він міг би знайти теж частину відповіді на болюче для нього питання, чому не вдалася демонстрація. Бо ця свідомість починає ширитись... Так було у Вашинґтоні. Про це свідчать, м. і., численні „листи до редакції" з кругів звичайно мовчазної громади. І ще можна вказати на факт — і інтерпретувати його так або інакше — що коли під плянованим „мораторіюм" за мир в жовтні 1969 підписалось аж 80 членів Конґресу, то тепер тільки 20 (усі демократи) відважились „ендорсувати" демонстрацію, з виразним застереженням, що це відноситься тільки до ветеранської д е м о нстрації 24-го квітня.

І ще може не знав молодий ветеран, що поведінка його і його товаришів, а ще більше тих усіх, які змішались з ними і продовжували їхню демонстрацію далеко поза їх ветеранське плянування, теж причинилася до того, що балянс цілої акції повернувся в сторону невдачі. Правда, неодна добра жінка втерла сльозу, зворушена видом інвалідів, і тією опікою, яку вони діставали від здорових товаришів зброї. Але і вона і багато-багато інших людей доброї волі, які бажають миру, відвертались від інших видовищ, які продукували демонстранти по вулицях, парках чи де б вони не були вдень чи вночі. Навряд, чи здобували прихильників ідеї миру ці голі демонстранти, що ходили між товпою по вулицях або танцювали на парадних сходах Капітолю, мовляв, такими їх мати породила (а вона теж родила їх без здорового глузду)? Навряд, чи публічні акти „кохання" (мейкінґ лав) по парках і інших публічних місцях і навіть в церковних галях, які їм дано за притулок з християнської доброти, або остентаційне торгування наркотиками, куріння маріхуани і пускання диму під ніс поліції було ефективною п р о паґандою ідеї миру.

І, вкінці, а може й не вкінці — чи може уявити собі молодий розчарований ветеран, що зневаження національного прапора, топтання його, палення і вживання в непристойний спосіб, це не ефективна демонстрація проти політики Ніксона, а образа патріотичних почувань громадян, а головним чином тих, які під цим прапором і за нього теж воювали і рискували життям і вертались домів калікaми? Чи повірить він і другі як він, що це обурює і відкидає, а не здобуває прихильників для шляхетної ідеї миру? А так було у Вашинґтоні.

юст

ЛЕНІНСЬКА ТЕЛЕГРАМА

Використавши непоінформованість широких мас серед народів вільного світу і послугами місцевих комуністичних партій та їх поплентачів, Москва зуміла минулого року багато чого зробити за кордоном для „увіковічнення" пам'яті рятівника російсько - совєтської імперії Леніна.

Чи не одним із найперших її успіхів у тій ділянці закордонної політики була відмова уряду Швеції схвалити дозвіл на встановлення пам'ятника Гетьманові України Іванові Мазепі в Стокгольмі, поблизу пам'ятника королеві Карлові XII, союзникові України. Спершу ідея такого пам'ятника знайшла прихильний відгук у шведських колах, і сумівська молодь розпочала підготову до великої збірки на великий пам'ятник — і раптом прийшла відмова. Зате у Швеції, як і у Фінляндії, у Швайцарії, в Зах. Німеччині та в кількох інших країнах у 1970 р. були відкриті не лише пам'яткові таблиці на пошану червоного ката народів, а навіть пам'ятник — у Мюнхені, на широкій і гарній Кайзерштрассе. З допомогою контрольованого через своїх представників ЮНЕСКО Москва провела „світовий симпозіюм", на якому й вирішили, що Ленін це „видатний діяч культури і науки"... Твердження того симпозіюму були перекладені за гроші ЗСА, які фактично фінансують ОН, на десятки мов народів світу й розіслані, куди лише можна.

Протиакція у вільному світі була слабенькою. Це видко навіть на хоча б такому українському прикладі: Правління Нюйоркського Відділу Асоціяції Діячів Української Культури, АДУК, провело антиленінський симпозіюм у Ню Йорку і мало б видати в перекладах на англійську мову збірник з 10 статтей, що насвітлювали Леніна, як нищителя України — релігійного, економічного, мовного, культурного і т. д. Але заповіджений англомовний збірник ніколи не вийшов.

Однак, хоч і як може вчадіти людина, та коли не загине остаточно — чад вивітрюється з крови і з голови. Подекуди вже й помічаємо початок процесу „відчаджування" людських умів на Заході. В Об'єднаній Арабській Республіці, яка дістає багато грошей і зброї від СССР, заборонили в Каїрі провести „Ленінський кінофестиваль". У африканській державі Нігерії хтось викрав і розбив бюст Леніна з дому „Товариства дружби з СССР". А в Зах. Німеччині, в Мюнхені, багато людей запитують самі себе: чому на Кайзерштрассе стоїть пам'ятник Ленінові? Що він зробив для німецького народу?

На жаль, не центральні, але льокальні газети в Зах. Німеччині тепер (на жаль, не в „ленінському" 1970 році!) надрукували повний текст телеграми Леніна з Москви, надісланої комуністично - німецьким ватажкам так зв. Совєтської республіки Баварії, які пробували в 1919 році захопити владу і розпочати будувати „комунізм".

Уривок з телеграми В. Леніна до Мюнхену, датованої 7 квітня 1919 року:

„Вітаю вас від усього серця з приводу створення Совєтської республіки в Баварії. Прохаю мені негайно і точно сповістити: яких заходів ви вжили проти буржуазних лідерів Шейдемана, Генкера і компанії; чи ви створили совєти депутатів; чи озброїли робітників і роззброїли буржуазні елементи; чи ви роздали всі харчі тільки робітникам і селянам - біднякам; чи поселили робітників у багаті будинки і квартири буржуїв; чи завели картки на харчування виключно для робітників, цілковито виключивши буржуїв" і т. п. У кінці списку вимог, між якими є і вимога негайно припинити існування вільної преси й завести партійну, Ленін вимагає негайного їх виконання, „будь - якою ціною".

Тепер деякі баварські газети згадали про цю телеграму російського диктатора - большевика, як і про те, що Ленін жив, як еміґрант, один час у Баварії. І до цих пригадок газети й читачі додають не без здивування запит: „З якої речі в Мюнхені на Кайзерштрассе стоїть пам'ятник Ленінові?"

(лп)

Леся Лисак

ЗОВ КРОВИ

Навіть якщо Дмитро був сантиментальний, то цього йому ніхто не казав, ані тим більше він сам над цим не призадумувався. Бо про цю форму чутливости говориться більше в так званих інтеліґентських кругах, а Дмитро був із селянського роду, з села.

Кажу „був", бо на еміґрації в Америці почуття пов'язаности із селом у Дмитра зникло, відійшло у небуття. Чоловік, який двадцять років живе у великому промисловому місті і працює у фабриці Форда, живе, звичайно, тим, що приносить день. Дитинство і молодість зосталися в нереальній країні, яку звуть „споминами". Але й спомини з роками блїднуть, стають схожими на старі фотознімки, яких немає часу оглядати. Людина хоч - не - хоч мусить жити нинішнім днем.

Власне, ці теперішні дні були у Дмитра так один до одного подібні, як краплини води, що цяпотіли із недомкнутого водотягу в кухні. Бо Дмитрова жінка, Марія, завжди чомусь залишала той водотяг недомкнутим, і перше, що Дмитро чув кожного ранку після пробудження, був отой монотонний стукіт водяних краплин.

Але не того ранку. Того ранку, коли жінка й діти ще спали, а Дмитро встав до роботи, його увага зупинилася на зовсім чомусь іншому. Воно вдарило не об його слух, але в його очі. Це було червоне колесо сонця у вікні. Сонце щойно сходило.

І тоді у свідомості Дмитра відізвалося щось зовсім забуте: один ранок із дитинства на селі. Ранок ранньої весни. Тоді батько вставав до схід сонця і виходив у поле.

Дмитро пам'ятає, як він ще солодко спав (навесні все чомусь хочеться поспати), а батько підійшов до його „бамбетля" і, торкнувшись плеча, сказав: „Вставай, підеш зі мною сіяти!"

Дмитрові було всього десять років, але він був найстарший з дітей. З теплої постелі не хотілося вставати, але батьків наказ мусів послухати. А мати дивилася на нього з усмішкою. Вона вже стояла коло печі, мішала кашу дерев'яною ложкою. „Вставай, сину, поможеш татові господарювати".

Це слово зазвучало враз приманливо. Господарями були сусіди, що приходили до них вечорами. Дмитро дивився на них трохи з повагою, а трохи з прихованою заздрістю. Бо вони були тверді, міцні, достойні. Ступали, не поспішаючи впевнено. Скидали на порозі шапки, віталися: „Слава Ісусу Христу!" Засідали на лаві за скринею, розкладали великими, мозолястими руками газету. Читали і говорили про політику, про хазяйство. Витягали капшуки, крутили кострубаті цигарки. По хаті простелялася гостра, синява, димова чадь. І в цьому синявому димі вони видавалися малому Дмитрові велетнями, які ні перед чим не подаються. Які мають силу і яких треба шанувати. І тому, коли Дмитро зустрічав когось із господарів на дорозі чи під церквою, скидав шапчину і теж казав, як вони: „Слава Ісусу Христу!" Може й не тому, що батько та мати так вчили і цього вимагали. Радше тому, що він, Дмитро, теж хотів бути колись господарем.

І того ранку він радо пішов у поле. Мати дала йому нести полуденок — хліб і солонину. Солонина рахувалася на переднівку присмаком. Її мали право їсти ті, що працювали важко, тобто орали і сіяли. Дітям у хаті давали варену страву.

Пригадалось Дмитрові, як пахла свіжозорана земля. Як вона дивно пахла... Він місив її босими ноженятами, водив коней за вуздечку. А батько ходив за плугом. Ще бачить, як вилискує той плуг, як відкраює скиби. Виразно бачить те своє поле, ту землю напровесні. Немов би щойно звідтам повернувся.

Думки відірвалися від теперішности. Пішла на другий берег життя — давнього, призабутого дитинства на рідній землі.

Пшениця виросте буйна, висока, зелена. Потім вона заколоситься, стеблини почнуть ясніти доспіванням, тверднути, ваготіти від кетягів зерна. А як прийдуть жнива, батько й мати жатимуть пшеницю, складатимуть у великі снопи. А він, Дмитро, помагатиме їм, крутитиме перевесла. І буде гордий з того, що він теж працює коло хліба. Хліб, праця і земля — нерозлучно між собою пов'язані, Дмитро, хоч малий, вже це розуміє.

І враз Дмитра охопила гостра туга за землею, за тим весняним запахом зораних нив. Місто, хата, заробітки, усі щоденні справи видалися беззмістовними, байдужими. Почував, що мусить зробити щось, що злагіднило б, заспокоїло дивний приплив ностальгії.

Почав нетерпляче нишпорити в кухонній шафі. Там десь ще повинно бути, купував же у фармера перед Різдвом... Знайшов. Тріюмфально схопив в долоню брунатний мішечок із зерном. Поспішав до дверей, коли до кухні увійшла жінка. Ще заспана і невдоволена, що її розбудив стукотом.

— Ти куди? Чому не збираєшся до роботи? — спитала.

— Мушу зараз скопати грядку і посіяти пшеницю, — відповів діловито.

— Пшеницю? — жінка зпросоння не зрозуміла йо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Лука Луців

ВАСИЛЬ СТЕФАНИК У КРИТИЦІ

(6)

Богдан Лепкий (1872 — 1941) прибув до Кракова восени 1899 р., а Стефаник залишив те місто при кінці 1900 р. Обидва письменники стали друзями, часто зустрічалися, дискутуючи на літературні теми. Б. Лепкий тричі писав про свого приятеля. В. 1903 р. Лепкий видав у Львові книжечку „Василь Стефаник. Літературний нарис", (Львів, 1903, стор. 36), в 1922 р. в Берліні вийшла книжка „Незабутні", літературні нариси, між якими Стефаникові була присвячена окрема стаття, в 1937 р. в „Бібліотеці „Діла" у Львові появилося Б. Лепкого „Три портрети" (Франко, Стефаник, Оркан). Очевидно, що в поневоленій Москвою Україні не „бачать" Б. Лепкого і не згадують його дружніх взаємин із Стефаником. Стефаник присвятив Лепкому новелю „Сон" і у свому нарисі „Серце" писав про Лепкого, що це „найбільше перечулений поет минулого, і я все хотів би за те його поцілувати, та боюся банальности і тоді кусаю". У книзі „Стефаник у критиці" нема нічого з писань Лепкого. Редактори київського видання творів Стефаника, яким ми користуємося (Василь Стефаник. Твори. В-во худ. літератури „Дніпро", Київ, 1964), успаведливлюють промовчування критики Б. Лепкого таким способом: „Лепкий автор кількох спогадів і статтей про Стефаника, він в ранніх своїх творах реалістично змалював картини важкого життя народу. Пізніше підпав під вплив декадентів, став на буржуазні націоналістичні позиції" (Твори, Київ, 502). Очевидно, що це неправда.

Б. Лепкий ставить Стефаникову „Синю книжечку" поруч „Енеїди" Котляревського, Шевченкового „Кобзаря" та „Народних оповідань" Марковички, і твердить, що „поява цих книжок має в історії нашої літератури виїмкове значення. Кожда з них потрясала широкими кругами народу, кожда творила епоху в історії нашої літератури, після кождої з них читач інакше ставився до друкованого слова, а письменник інакше брався до письменницького діла" („Незабутні", стор. 78).

Лепкий жив близько зі Стефаником у Кракові, цінні його думки про творчість свого приятеля. А проте Лепкий не оцінив вірно духову поставу Стефаника, коли назвав його „чорним песимістом, гіршим від М. Горького, який змальовує також і людей „сильних, що втішаються життям, — Стефаник натомість задивлений в землю, малює ніч без зарання, розпуку без надії, і тому то В. Оркан назвав його малюнки „пеклом". Лепкий гадав, що „Синю книжечку" можна назвати сміло „Чорною книжечкою", бо такі „сі образки похмурі і чорні". (В. Стефаник. Літературний нарис стор. 29, 30 і 4).

В цій першій праці про Стефаника Лепкий пробував порівнювати його з Вовчком і Федьковичем, а з чужих з Глібом Успенським та М. Горьким. Вірно визначив Лепкий дружні відносини Стефаника до Ст. Пшибишевського та до цілої групи польських модерністів: наш письменник знав їх особисто та „не пішов за ними, лише остався собою" (23-25).

В „Незабутніх" (стор. 78-82) Лепкий відкинув можливість будь-яких впливів літературних на Стефаника, оповідання якого — „щось цілком окремого, від нікого й від нічого незалежні, Стефаник не знає компромісів, не слухає нічиєї ради, не оглядається на нікого, — сам собі пан!" Тут Лепкий покинув давнішу думку про песимізм Стефаника.

„— Василю! Я Твої твори вожу скрізь зі собою в теперішній незавидній мандрівці, — і коли мені невиносимо тяжко зробиться на серці, коли здається: „тут тобі і край!" — читаю їх. Слово за словом, помалу, помалу, так, як Ти їх писав. і . . . дальше йду . . .

Дякую Тобі!" (стор. 82).

Писав про Стефаника відомий перед першою світовою війною критик *Микола Євшан* (М. Федюшка 1889 — 1919), в книжці „Під прапором мистецтва", (Київ, 1910, стор. 103-108). Євшанові думки трохи заплутані. Він навів слова Виспянського про те, що тільки „той творець, — хто страждає", і стверджує, що „в Стефаника пісня — груба фатальна сила, яка прямо замучує його". Але на найближчій сторінці критик пише таке: „Тому творчість його (Стефаника) — радніше неначе заперечення в собі всякого творчого „я", це якась стихія, що збирається йому в грудях, і він мусить витримати її силу, виявити її у всій її основності. Тому про якесь становище Стефаника до своєї творчости не можна й говорити: він прямо ідентифікує себе з об'єктом її, ховається у ній увесь" (стор. 103-104).

Подібно неясно висловлюється критик, коли пише, що Стефаник „не підслухує і не фотографує розмов своїх героїв", і пізніше додає, що „Стефаник неначе підслухує мужика в той момент, коли несвідомо (?) для нього самого починають говорити всі його болі таємні".

В книжці „Стефаник у критиці" немає згадки про Євшана, як немає там уривків із писань про Стефаника *Сергія Єфремова* (1876 — 1937), який оцінював твори автора „Синьої книжечки" у відомій „Історії українського письменства" (користуємося 4-им виданням, Київ — Ляйпціґ, 1919). Єфремов бачив у Стефаника „тільки картину якоїсь чорної безодні, що без кінця-краю пожирає темних, несвідомих людей, які навіть зоглянути не здолають, звідки падає на них оте лихо непереможне. Бездонне море убожества й горя виглядає на вас із цих сторінок, скупих на подробиці, але на внутрішнє життя багатих. Чимсь фаталістичним віє од цих зігнутих, прибитих постаттів, у яких рідко коли засяє усмішка на виду, вони навіть не пробують утікати від стихійного лиха, що невпинно, по черзі насовує на них і душить або розкидає по світу, немов оті листочки кленові, що розвіяв вітер по порожньому полі".

(Далі буде).

УРОЧИСТЕ ВІДЗНАЧЕННЯ 50-РІЧЧЯ УВУ В ЧИКАҐО

Почесна Президія Ювілейного Бенкету і Громадський Комітет для відзначення 50-річчя УВУ в Чикаґо. Стоять (зліва дoправа): о. д-р П. Барвінів, проф. В. Іващук, о. прелат П. Леськів, д-р Р. Залуцький — голова, ректор УВУ проф. д-р Володимир Янів, митрополичий радник о. П. Джулинський, проф. М. Семчишин — керівник Бенкету, о. М. Бутринський і М. Денисюк, та в другому ряді стоять: д-р М. Головатий і д-р Ст. Самбірський (відсутній секретар Комітету М. Драґанчук).

Українці Чикаго врочисто відзначили 50 - річчя Українського Вільного Університету. В чикаґівських святкуваннях приймав участь, ректор УВУ проф. д-р Володимир Янів, виступаючи на різних імпрезах присвячених Ювілеєві УВУ, а відбувалися вони в Чикаго впродовж цілого тижня, від 28-го квітня до 4-го травня 1971 р.

В середу 28-го квітня увечері відбулася зустріч при перекусці зорганізована українськими жіночими організаціями-УЗХ і ОЖ ОЧСУ, в Українському Національному Музеї, де ректор відкрив виставку видань УВУ та українських етнографічних матеріялів.

В четвер 29-го квітня, в домівці СТ Леви, відбувся панель Української Учительської Громади з доповіддю ректора „Український виховний ідеал в світлі української етнопсихології. В дискусії-панелі приймали участь М. Семчишин-модератор, та В. Маркусь і М. Куропась.

В п'ятницю 30-го квітня ректор відвідав важливіші місцеві установи, а увечері, в домівці Т-ва Леви відбувся панель Української Студентської Громади в Чикаґо на тему „Український Студент в сучасності". В панелі окрем ректора Володимира Янева, виступали В. Іващук і О. Городиський від батьків, та від студентів О. Черінь, голова Осередку Діяльности ТУСМ ім. Міхновського і О. Сацюк, голова Української Студентської Громади. Модератор Ст. Самбірський.

В суботу 1-го травня перед полуднем, ректор відвідав Вищі Курси Школи Українознавства Учительської Громади, а на Вищих Педагогічних Курсах ім. П. Могили виголосив доповідь „Родина в творчості В. Симоненка".

В суботу 1-го травня увечері, в залі СУМА відбувся Ювілейний Бенкет, на якому головну промову, на тему „Ідея Вільного Університету в історичній перспективі", виголосив ректор Володимир Янів. Почесну Президію Бенкету очолювали отці парохи чикаґівських церков — митрополичий радник о. П. Джулинський і о. М. Бутринський (парафія св. Володимира і Ольги), о. прелат П. Леськів (українська католицька катедра св. о. Николая) о. д-р П. Барвінків (українська православна церква). Проводив Бенкетом М. Семчишин.

В неділю 2-го травня ректор був учасником Богослужень, що відбулися в наміренні Українського Вільного Університету. Рано в г. 8:30 в українській католицькій парафії св. Володимира і Ольги, о год. 10-тій в катедральному соборі української православної церкви св. Володимира і о год. 11-тій в українській католицькій катедрі св. о. Николая.

Кульмінаційною частиною святкувань був Святковий Концерт для відзначення 50-річчя УВУ, при виповненій понад тисячу учасниками авдиторії школи Шопена. Концерт був справжнім фестивалем чикаґівських українських молодечих ансамблів, що його зорганізував і перевів Василь Іващук, організаційний референт Ювілейного Комітету.

Святкове слово виголосив ректор В. Янів. Воно було виголошене з питомою йому вервою, колишнього ще краєвого лідера української академічної молоді, автора поеми „Крути". Ректор закликав українську спільноту до внутрішнього миру, щоб при його допомозі здобути українську правду.

Відбулась тригодинна мистецька частина концерту - фестивалю.

Мистецьку частину, започаткував скрипковий ансамбль В. Чижика, при фортепіяновому супроводі Н, Савин. В дальшому виконавцями програми були ансамбль бандуристів ОДУМ під керівництвом А. Луппо; дівочий ансамбль „Троянди"; Пластовий Гурток „Русалки" під керівництвом Р. Клюковського; дівочих хор „Черемшина" парафії св. Володимира і Ольги під диригентурою Олени Лебедович, з фортепіяновим супроводом Юрія Савина; Українська Симфонічна Оркестра Осередку СУМА ім. М. Павлушкова під керівництвом М. Голіяна; Інструментальний Ансамбль „Одна Сьома", дир. Я. Маркевич, муз. кер. Ростислав Клюковський, а закінчив програму Юний Хор „Ватра" при Осередку СУМА ім. М. Павлушкова, під управою В. Джуля, при фортепіяні В. Шутя.

Між ансамблями виступали також молоді адепти музичного мистецтва-гри на фортепіяні - А. Городиський, А. Бровар, І. Квірмбах і Люба Литус, а на двох фортепіянах І. Квірмбах і А. Бровар.

Мистецьку програму концерту збагатили молоденькі, але вже популярні танцюристи Роксоляна Дикий і Юра Цепенський, під керівництвом Любо Цепенського.

Після концерту відбулася ще зустріч-вечеря ректора УВУ з представниками молодечих ансамблів та з представниками студентства, що пройшла в дуже сердечній атмосфері.

Під час побуту в Чикаґо проф. В. Янів промовляв до українців Чикаґо та околиці з місцевих українських радіовомлень (Л. і Ст. Самбірських, катедри св. о. Николая, В. Іващука і Організацій Українського Визвольного Фронту).

В понеділок 3-го травня ректор відбув ще засідання-зустріч з усіми членами Ювілейного Комітету, що під головуванням д-ра Р. Залуцького підготовляв і перевів чикаґські святкування, в такому складі: д-р Р. Залуцький-голова, д-р Ст. Самбірський-з. голови, М. Драґанчук-секретар, д-р М. Головатий-скарбник, В. Іващук-організаційний референт і М. Денисюк - референт преси. На цьому прощальному засіданні, в гостинному домі п-ва Залуцьких, зроблено перегляд святкувань 50-річчя УВУ в Чикаго і стверджено, що пройшли вони з великим успіхом. Доказом цього—масова участь громадянства у святковому концерті. З чистого прибутку з імпрез і з пожертв, Ювілейний Комітет зможе передати на Український Вільний Університет понад 5.000.00 доларів.

З нагоди чикаґівських святкувань, Ювілейний Комітет видав 56 сторінкову дбайливо опрацьовану публікацію п. н. „Чикаго відзначає П'ятдесятріччя Українського Вільного Університету". В публікації видруковано статті-проф. д-ра В. Янева „УВУ на порозі Золотого Ювілею" і проф. д-р Наталії Полонської, Василенко „Український Вільний Університет", та збірну статтю обидвох авторів англійською мовою. Видання багато ілюстроване, залишиться документом доби і доказом, як українська спільнота високо оцінює діяльність Українського Вільного Університету на чужині.

М. Денисюк

ОСЕЛЯ ім. ОЛЕГА ОЛЬЖИЧА та ВІДДІЛИ ОДВУ та УЗХ СХОДУ ЗСА

— відзначують —

45-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ГОЛ. ОТАМАНА

СИМОНА ПЕТЛЮРИ

та 33-тю РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ПОЛКОВНИКА

ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ

в неділю, 30-го травня 1971 року

(Мемориял Дей)

на Оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па.

По Службі Божій відправиться ПАНАХИДА в каплиці Оселі, а по Панахиді ПОМИНКИ в великій залі Оселі.

Головний промовець Петро Трохимович Байбак.

У мистецькій частині ансамбль „Маки" з Філядельфії.

До участи запрошується все Членство, Прихильників та Громадянство околиць Сходу ЗСА.

В суботу, 29-го травня, о год. 1:30 по полудні —

НАРАДИ РЕФЕРЕНТІВ ОСЕЛІ

вечером

ПЕРША ВЕСНЯНА ЗАБАВА КЛЮБУ ОСЕЛІ

з мистецькою та гумористичною програмою.

Грає Лемківська Оркестра з Гейзелтону.

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА-ХРЕСТА

БОРЦЯМ ЗА ВОЛЮ И ДЕРЖАВНІСТЬ УКРАЇНИ

що відбудеться в неділю, 13-го червня 1971 р.

на Українському Православному Цвинтарі

В С. БАВНД БРУКУ, Н. ДЖ.

Год. 10-та ранку — Соборна Архиєрейська Служба Божа.

Год. 11:45 ранку — Похід від Церкви-Пам'ятника до Пам'ятника-Хреста, в якому, поза Духовенством, візьмуть участь члени укр. військових організацій та організацій молоді — Пласт, ОДУМ, СУМА і УПЛіги.

Год. 12:15 по пол. — Відслонення Пам'ятника найстаршим старшиною Армії Укр. Нар. Республіки генералом П. Шандруком. Складання вінків перед пам'ятником.

Год. 12:30 по пол. — Панахида за душі полеглих у боротьбі за волю й державність України та посвячення пам'ятника Владикою Архиєпископом Мстиславом.

Год. 1-ша по пол. — Український державний гімн і дефіляда прапорів перед пам'ятником. Згодом — промови представників військових формацій та організацій української молоді.

По додаткові інформації звертатись до Консисторії в С. Бавнд Бруку. Телефон: (201) 356-0090.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в США

Українець членом Корпусу Миру в Абісинії

Адіс Абеба, Абісинія. — Американський українець, член Корпусу Миру п. Роман Галушка надіслав листа-розповідь про ту країну та свою працю в одній із найстаріших незалежних держав Африки. Дивлячись на модерну столицю Абісинії, пише він, Адіс Абебу, бачиш найбільш виразну потребу змін: по місті вештається худоба і всяка біда поміж модерними будинками. Через різні хвороби тут небезпечно й води напитися. Король королів Гайле Селасіє має подостатком грошей на будівництво гарних палаців і пам'ятників, але Абісинія і досі має тільки пару добрих доріг та одну залізницю". Роман Галушка інформує, що між абісинцями, які в основному є православного віровизнання, теж існує поділ, на православних і на мусульман. Останні більш прихильні до арабів та піддаються впливам комуністичної пропаганди. Однак, „Православна Церква тут дуже затримує модернізацію Абісинії не тільки в культурі, але й медично". Автор листа розповідає про абісинців — чорношкірих людей окремої раси, що належать не до африканців, а до Кавказької групи народів. Серед них багато неграмотних. Він працює для Світової Організації Здоров'я, WHO, спільно з ще одним молодим американцем, також членом Корпусу Миру. „Тут дуже поширені хвороби: віспа, лепрозій, різні хвороби шкіри. Дуже прикро дивитись, як до мене підбігають люди з різними хворобами і просять помочі, а мені нічим їм допомогти". Інформує також, що в своїй санітарно - профілактичній праці часто виїздить на села, хоча живе у великому місті Гандорі. В одному селі „мені стався такий випадок, який добре показує культуру населення. Я щіпляв людей у далекому селі. Одна жінка торкнулась моєї руки й відійшла. Я попрохав санітара, щоб він мені виснив, у чому справа. А та жінка відповіла йому: „Я як доторкнусь до доктора, то буду вилічена від усіх хворіб". П. Роман Галушка написав листа гарною українською мовою. Він чи не перший українець, який виконує в Абісинії добру працю, з рамени Корпусу Миру, для місцевих людей.

В ДЕВ'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Найдорожчого

МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ і ПРАДІДУСЯ

бл. п. ІВАНА ГЕРЦИНА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в середу, 26-го травня 1971 року

в Церкві І. ХРЕСТИТЕЛЯ у ВИПАНІ Н. Дж.

Родина просить про молитви за Його Душу.

Родина МУЛИКІВ в Асторії

✝

ПОДЯКА

В понеділок 3-го травня 1971 року з ВОЛІ ВСЕВИШНЬОГО відійшов з цього земного життя в Вічність наш Найдорожчий ТАТО, ДІДУСЬ і ПРАДІД

св. п.

ІОАНН ТЕОДОРОВИЧ

Митрополит Української Православної Церкви в США.

Вся наша родина оповита великим смутком і жалем. Все ж дух нашої родини скріпила ВЕЛИЧНІСТЬ самого похорону і виявлення до спочилого щирої любови й пошани широких кіл Духівництва івірних різних віровизнань, а особливо в день самого похорону, коли то зливний дощ не зупинив людей взяти участь в похороні стоячи під дощем на дворі, бо Церква не змогла вмістити всіх тисяч присутніх.

До нашого дійсно щирого обов'язку належить скласти від цілої нашої засмученої родини НАЙСЕРДЕЧНІШУ подяку в першу чергу Високопреосвященнішому Владиці Архиєпископові Мстиславові — Заст. Митрополита і голові Консисторії УПЦ в США, який взяв на себе важкий тягар підготовити й особисто керувати всіма похоронними відправами і в Філядельфії в Катедрі Св. Володимира і в Бавнд Бруку в Церкві-Пам'ятнику Св. Андрія і на поминальній трапезі, яка відбулась після похорону. Все було передбачено, здійснено як найкраще у всіх відношеннях.

Наша подяка Преосвященному Єпископові нашої Церкви Владиці Маркові за відвідини в шпиталі хворого Митрополита і за всебічну поміч Владиці Мстиславові в похоронних відправах.

Ми дякуємо Преосвященному Єпископові Борисові і Голові Консисторії УГПЦ Канади Високопреподобному о. Протоієреєві Дмитрові Лучакові за участь в похоронних відправах як репрезентантам Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Наша сердечна подяка репрезентантові Екзарха Патріяршого в Америці Преосвященнішому Грецькому Єпископові в Ню Йорку Сіласу, який в асисті своїх 4-ох священиків прибув до Філядельфійської нашої Катедри і перед відпіванням відправив в грецькій мові Панахиду біля домовини Покійного, а далі був ввесь час присутнім і молився при відпіванні.

Ми дякуємо Високопреосвященнішому Архиєпископові Амвросію Сенишинові — Митрополитові Української Католицької Церкви в ЗСА, який в асисті своїх священиків відвідав тіло Покійного в нашій Катедрі Св. Володимира і відправив Панахиду за спокій душі спочилого Митрополита.

Наша подяка Єпископові Білоруської Православної Церкви з Ню Йорку Миколі за участь в похороні.

Ми особливо вдячні всьому Духовенству Української Православної Церкви в ЗСА, яке так численно прибуло зі всіх кінців Америки, щоб віддати останню прислугу своєму спочилому Первоієрархові і взяти участь в похоронних відправах. Десятки років Митрополит був з Вами, любив і шанував Вас, як своїх друзів-сопастирів і тому Ви прибули попрощати Його.

Ми сердечно дякуємо Високопреподобному о. Стефанові Білякові — Настоятелеві Катедри Св. Володимира в Філядельфії й Деканові Філядельфійської округи, за постійне відвідування свого Митрополита в шпиталі під час Його недуги, за уділення Йому Св. Єлеопомазання, а після Його смерти за постійну опіку в підготовці Його похорону, в щоденних Богослуженнях в Катедрі й в участи в відпіванні й похороні.

Одночасно ми зворушені участю Катедральної Громади Св. Володимира в численній участи в молитвах свого Первостоятеля й ми висловлюємо свою подяку Парафіяльному Урядові Катедри, обом сестрицтвам, які гостили духовенство і здалека прибувших вірних, всім прицерковним організаціям Катедрального Храму Св. Володимира.

Ми зворушені й дякуємо за спів під час похоронних відправ Катедральному Хорові Св. Володимира і хорові Церкви-Пам'ятника в Бавнд Бруку. Направду ті мелодійні похоронні співи цих обох хорів звеличили самий похорон.

Ми сердечно дякуємо всім Вірним нашої Української Православної Церкви в ЗСА, які тисячами взяли участь в похоронних молитвах, при чому то були люди не лише з околиць Філядельфії або Бавнд Бруку, але й з далеких місцевостей Америки. Серед них були вірні й інших віровизнань.

З перших же годин після смерти Митрополита почали надходити до нас сердечні співчуття особисто, телефоном, телеграмами, листовно. Їх поступило тисячі. Ми отримали співчуття від духовенства, від різних організацій, від осіб. З найбільшою пошаною наша вся родина вдячна за лист співчуття, що ми отримали за власноручним підписом Його Достойности Річарда Ніксона — Президента Американської Держави. І ми не маємо змоги висловити їм всім свою подяку. Ми цією дорогою сердечно Вам всім дякуємо.

Нарешті ми зворушені участю в похороні різних світських організацій, а особливо організацій нашої прекрасної молоді, наших воїцьких організацій, які й в Філядельфії, і в Бавнд Бруку були зі своїми національними прапорами, часто в своїх уніформах. Ми вдячні Вам всім за це.

Ми молимо й просимо Милосердного Бога, щоб він упокоїв в своїх святих оселях душу спочилого Митрополита ІОАННА, а Вам ВСІМ, що були під духовною опікою Митрополита Іоанна і численно відпровадили його в останню путь — нехай Всемилостивий Господь пошле Свою Небесну Ласку.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Донька — ВАЛЕНТИНА ПРОЗЕН з мужем ЕМІЛІЯНОМ
Внучка — НІНА РОБІНС з мужем ЙОСИФОМ
Внук — ЕМІЛІЯН ПРОЗЕН мол. з дружиною ЛЮСЕЮ
Правнучка — ОМЕЛЯНА РОБІНС

ЧИКАҐО ШЕВЧЕНКОВІ

Заходами громадського Комітету в Чикаго відбулося 3-го квітня у залі Шопена „Свято в пошану Шевченка".

В програмі взяли участь: Хор Юного СУМА „Ватра", Осередку ім. Павлушкова, під управою проф. В. Дзуля та при музичному супроводі композитора Василя Шутя. Хор цей виконав кілька пісень до слів Шевченка. Слово про Шевченка виголосив проф. М. Семчишин. Монтаж із творів Шевченка виконали: Марта Гарасовська та Олег Сацюк.

Кульмінаційною точкою програми був виступ відомої співачки П Мацюк. Своїм високо-мистецьким співом, інтерпретацією, вишколеним голосом, культурою вона й тим разом полонила слухачів виконанням чотирьох пісень — до слів Шевченка. Музичний супровід був у руках відомої акомпаніяторки. Вікторії Столь.

Н. Н.

ОБМАЛЬ УКРАЇНІКИ В БІБЛІОТЕКАХ П. А.

Куритиба. — Досліджуючи стан українїки в бібліотеках і університетах країн Південної Америки проф. Яр. Рудницький ствердив брак у них основних праць із українознавства — словників, граматик, енциклопедій. Для наших видавців і культурно-наукових установ Півд. Америки — велике поле збуту українського друкованого слова головно шляхом пожертв. Найкраще розвинена українїка в Куритибі й Прудентополі.

✝

Дня 17-го травня 1971 року у Трентоні, Н. Дж. упокоїлась в Бозі

бл. п.

КАТРЯ ҐІЛЬ з дому КОПИТКО

КРАЙОВА УПРАВА Т-ВА ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ складає щирі співчуття Родині д-ра Зиновія Ґіля у Трентоні і Родині д-ра Євгена Ґіля у Сілвер Спринг, у цей сповнений горем час жалібного прощання з їхньою Матірю і Бабунею.

ЗА УПРАВУ ТОВАРИСТВА:

Степан ПРОЦИК, заступник голови — Ірина КОЛТУНЮК, секретар

✝

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 18-го травня 1971 р. на 91-му році життя, упокоїлася в Бозі наша Найдорожча СЕСТРА

бл. п.

ФОТИНА ШАФРАНСЬКА

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 21-го травня 1971 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвина, Springfield Ave., Irvington, N.J.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 22-го травня 1971 р. о год. 8:30 ранку з цього ж похоронного заведення до української католицької церкви св. І. Хрестителя при Сенфорд Аве. в Ньюарку, де о год. 9-ій ранку буде відправлена ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА, а опісля на цвинтар Holy Sepulchre, S. Orange Ave., Newark, N.J.

В глибокому смутку:

сестри: АЛЕКСАНДРА ПРИХОДА з мужем СТЕПАНОМ і дітьми
ПЕЛАҐІЯ КУЧКУДА з мужем ВАСИЛЕМ
МАРІЯ ВАНШ з мужем СТЕФАНОМ
АНАСТАЗІЯ СМАРШ з дітьми
АННА ДУМА з дітьми в Україні
брати: ІВАН з дружиною і дітьми в Україні
МАТВІЙ з дружиною і дітьми в Україні
та ближча і дальша Родина в ЗСА й Україні

ЛИСТА ПОЖЕРТВ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Витолда Боднара

зложили:

а) на „ЦЕРКВУ в ПОТРЕБІ" —

Слава і Д-р Ірена ГРЕБЕНЯК, Олбані, Н. Й.	$25.00
Лев і Анна ЗАЯЦІ, Чикаго, Ілл.	25.00
Володимир і Ярослава ЗЕЛЕЗИ, Рочестер, Н. Й.	20.00
Інж. Ярослав і Марія МАТКОВСЬКІ, Рочестер, Ню Йорк	20.00
Іван і Лідія ПЛЮВАКИ, Торонто, Онт.	10.00
Василь і Софія КРУПИ, Гартфорд, Конн.	10.00
Михайло і Отті ЯВОРСЬКІ, Торонто, Онт.	10.00
Ярослава ДЕРЕШ, Лудлов, Масс.	10.00
Мирон і Домна СВІДЕРСЬКІ, Амстердам, Н. Й.	10.00
Михайлина ГУКЕВИЧ, Амстердам, Н. Й.	10.00
Василь ЯРЕМІШИН, Амстердам, Н. Й.	10.00
Теодор КОКОРУДЗ, Амстердам, Н. Й.	5.00
Марія ХРОМОВСЬКА, Амстердам, Н. Й.	5.00
Стефанія ЯРЕМІШИН, Амстердам, Н. Й.	5.00
Дмитро і Ольга ОЛІЙНИКИ, Амстердам, Н. Й.	5.00
Мирослав і Теодозія КРИВУЛИЧІ, Амстердам Ню Йорк	5.00
Марія і Тетяна ЧУЧМАН, Амстердам, Н. Й.	5.00
Дмитро і Анна РИМАРУКИ, Амстердам, Н. Й.	5.00
Антін і Юстина ШИПКИ, Амстердам, Н. Й.	5.00
Михайло і Софія КУПЧИКИ, Балтімор	5.00
Ярослав ПОЧАПСЬКИЙ, Рочестер, Н. Й.	5.00
Переслано до Риму	$210.00

б) на УКРАЇНСЬКИХ ВОЄННИХ ІНВАЛІДІВ —

Лев і Анна ЗАЯЦІ, Чикаго, Ілл.	$25.00
Володимир і Ярослава ЗЕЛЕЗИ, Рочестер, Н. Й.	10.00
Іван і Лідія ПЛЮВАКИ, Торонто, Онт.	10.00
Василь і Софія КРУПИ, Гартфорд, Конн.	10.00
Олекса ЖИҐЛЕВИЧ, Амстердам, Н. Й.	10.00
Наталія ПАВЛИШИН, Перт Амбой, Н. Дж.	8.00
Михайло і Софія КУПЧИКИ, Балтімор	5.00
Симеон і Євгенія ГНАТКІВСЬКІ, Амстердам, Ню Йорк	5.00
Разом зложили	$83.00

в) на ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „УКР. НАРОДНІ МЕЛЬОДІЇ" З. ЛИСЬКА —

Мирон і Іванна БУЧАКИ, Скинектади, Н. Й.	$15.00
Інж. Володимир і Володимира ГНАТКІВСЬКІ, Ню Йорк, Н. Й.	10.00
Інж. Ярослав і Ярослава РУБЛІ, Ню Йорк, Н. Й.	10.00
Д-р Борис КРУПА, Гартфорд, Конн.	10.00
Іван і Лідія ПЛЮВАКИ, Торонто, Онт.	10.00
Іриней і Оленка ЮРЧУКИ, Ірвінгтон, Н. Дж.	10.00
Мирослав і Михайлина ЮРЧУКИ, Амстердам, Ню Йорк	10.00
Михайло і Ірена МЕЛЬНИКИ, Амстердам, Н. Й.	10.00
Марія і Тетяна ЧУЧМАН, Амстердам, Н. Й.	5.00
Володимир і Ольга ВЕРЕСЮКИ, Амстердам, Ню Йорк	5.00
Василь і Марія ТРУФИНИ, Амстердам, Н. Й.	5.00
Разом зложили	$100.00

Збіркою займалися пп. Тимотей ЛАБА і Мирослав ЮРЧУК.

Амстердам, квітень 1971 р.

✝

У глибокій скорботі ділимось сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 17-го травня 1971 року в Трентоні, Н. Дж. упокоїлась на 78-му році життя наша Найдорожча МАМА та БАБУСЯ

бл. п.

КАТРЯ ҐІЛЬ

ЗАУПОКІЙНІ ПАРАСТАСИ будуть відслужені в четвер, 20-го і п'ятницю, 21-го травня 1971 р. о 8-ій год. веч. в похоронному заведенні М. Кошека, 990 S. Broad Street, Trenton, N.J.

ПОХОРОННІ БОГОСЛУЖЕННЯ — в суботу, 22-го травня 1971 р. о 9-ій год. ранку у парафіяльной церкві св. Йосафата при 1195 Deutz Avenue, а опісля на українському цвинтарі св. Марії при Fox Chase Rd. у Філядельфії, Па.

В глибокому смутку та печалі:

ЗИНОВІЙ — син з дружиною ВОЛОДИМИРОЮ
ЄВГЕН — син з дружиною АНІЗІЄЮ
ХРИСТЯ-ДЗВІНКА і ІГОР — внуки
Рідня в ЗСА, Канаді й Україні

Річні Загальні Збори Окружної Ради СУА в Нюарку, Н. Дж.

Підсумок праці за рік в організації — це Річні Загальні Збори. Такі відбулися 14-го березня ц. р. в присутності містоголови Централі СУА Л. Бурачинської, к-о реф. Централі СУА Н. Чапленко, та реф. сусп. опіки Централі М. Химинець.

Більше, як півсотні свідомих, зорганізованих українок-союзянок в найкращому порядку перевели Збори, заслухали звітів, вибравши нову Управу та намітивши пляни праці на біжучий і наступний рік. Окружна Рада СУА в Нюарку, — координатор праці Централі СУА з її Відділами — нараховує 540 членок, об'єднаних у 13-ти відділах СУА Округи. В повній гармонії і порозумінні йде праця, під вмілим головуванням Ірени Кіндрачук.

Провадиться праця в ділянках: виховний, суспільної опіки, культ-освітній, мистецькій, зв'язків і т.п.

Виховна референтура відає 5-ма світличками, чи, краще, садочками. Два садочки організувала о. року: у Вівані і Пассейку. Садочок для малят у віці від 3 -5 років що суботи — запорука пізнання казки - дійсно ти лише з української тематикою, лише на літературній українській мові. То ж, українські батьки, думайте про виховання вашої дитини в українському дусі, вже від її перших кроків!

У червні 1970 р., перший раз заходом Окр. Ради в Нюарку, було влаштовано градуаційну зустріч для українців — абсольвентів середніх і високих шкіл. Імпреза вдалася, а невеликий фінансовий „доробок" став базою Виховного Фронту, основаного тоді ж при О.Р. СУА. Плянуємо такі зустрічі - вечірки зробити щорічними. Ціль їх — пізнання українського студентства — між собою.

Суспільна опіка утримує регулярно двох стипендистопів, українок в Польщі; із стипендійного фонду ім. О. Гординської; багато пачок і грошових пожертв вислано до Югославії та на Україну потерпілим від землетрусу чи повені, взагалі потребуючим.

О. Р. влаштувала прогулку „Подих Карпат" до Гантеру, де в гостинній залі п-ва Кобзярів, коло сотні осіб було на рефераті студентки Колюмбійського Університету Тані Кейз про: „вплив природи Гуцульщини на психіку її мешканців"; де смачний обід, весела безтурботна мистецька програма, бескоречно виконана інж. Богданом Бемком при акомпаніаменті на гітарі п. Мирона Магмета, та кілька спогадів про красу Карпат п-нею Галиною Магмет, злучили думками й почуваннями присутніх в одну родину.

Культ - освітня конференція, конференція мистецька і зв'язків, конференція діловодства, участь у виховній конференції в Ню Йорку, особисті контакти голови і її референток з Відділами, приготування рефератів і дічтання їх в Окрузі на літературні чи одрядні теми, присвячення 22-х нових членок останнього року, мистецька виставка під цю пору, в університеті у Савт Оренджі, Н. Дж. і ще багато іншого — праця О. Р. за останній 1970-ий та цей біжучий рік.

Окружна Рада в Нюарку є членом жіночої федерації стейту Ню Джерзі. І як приємно виступити на американському форумі, як численна, зорганізована одиниця! В Атлантик Сіті, під час стейтової Конвенції, голова О. Р. І. Кіндрачук заявила, що репрезентує жіночу організацію стейту Н. Дж. кількісно понад 500! Тільки 500! А де жінки решта? Чому, українки жінки стоять осторонь від свого найрідношого, від Союзу Українок Америки? Та ж це гордість — почувати себе членом своєї рідної спільноти, репрезентувати себе перед чужим світом, як свідомих здисциплінованих українських жінок.

Найбільшою і найпочеснішою працею для нашої Округи, це улаштування 16-ої Конвенції СУА, що відбудеться дня 21 - 23-го травня ц. р. на „Союзівці", під знаком пошани в честь найбільшої української поетеси Лесі Українки, 100-ліття народин, котрої ми обходимо в цьому Ювілейному 1971-му році

Праці дуже багато: видання Пропам'ятної книги СУА, за її редакцію відповідає Лідія Гладка, влаштування мистецької виставки: образів Галини Мазепи, кераміки, писанок, книжки, продумання мистецької програми на бенкет, полагодження безконечні технічного характеру потребують багато рук і енергії.

Союзянки! Не стіймо осторонь, зголошуймось самі до праці!

В суботу 22-го травня великий бенкет з виступом дівочого хору (понад 80!) „Євшан зілля", забава, повно присмності і зоряного неба Кетскильських гір, будуть вам заплатою за працю. Для опіки над малятами, чекатимуть вас, дорогі мами, фахові садівнички.

Ювілейний Рік Лесі Українки відзначимо достойно, вивчаючи її творчість, проникаючи її „духом горіння" до діл України.

Склад нової Управи Окружної Ради СУА в Нюарку: переобрана голова — Ірена Кіндрачук, містоголова — Марія Герус, містоголова — Марія Химинець, секретарки — Галя Бобинська і Олександра Стебельська, касирка — Олександра Падковська, організаційні референтки — Єфросина Мартинець, Фрама Стек, Дарія Лозова, культ - освітня — Галина Магмет, імпреса — Ірена Яворська, суспільної опіки — Ольга Мусаковська, мистецька — Володимира Дідик, виховна — Надія Бігун, зв'язків — Лідія Гладка, Пелагія Кучкуда і Люба Остапяк, преса — Наталка Войновська, господарська — Олена Кусий і Марія Стельмах. Контрольна Комісія — Ірина Левицька, Ольга Салук, Омелія Цапка. Культ-осв. реф. Окр. Ради СУА — Іванна Ратич, Катерина Кузьма.

Галина Магмет.

СПОРТ

Редагує В. Сокіл

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„Тризуб" Філядельфія — Грецько - Ам. СК, мистецькі змагання „Великої Чотирнадцятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 23-го травня 1971, о год. 4-ій по полудні на грищі Метрополітан Овал у Маспет, Н. П.

„Крилаті" СУМА Йонкерс — Нокіпсі СК, мистецькі змагання Першої Дивізії Німецько - Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 23-го травня 1971, о год. 3-ій по полудні на грищі Тіббетс Парку, Н. Й.

„Чорноморська Січ", Нюарк — „Вісла", Гарфілд, мистецькі змагання футбольної Шейфер Ліги стейту Ню Джерзі відбудуться в неділю, 23-го травня 1971, о год. 2-ій по полудні на грищі Одренджі в м. Орандж. Н. Дж.

З ДІЯЛЬНОСТИ ТУСМ У ЧІКАҐО, РОЧЕСТЕРІ І НЮ ЙОРКУ

Йонкерс. — З Управи Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського, ТУСМ, інформують, що в Чікаґо в суботу 15 травня, в Домі СУМА Осередку ім. М. Павлушкова, відбудеться о 7-ій год. вечора семінар — вечір доповідей, присвячених ідеології націоналізму Миколи Міхновського. Доповідатимуть: д-р С. Горак, мґр О. Сидоренко і проф. Ю. Сидорович, потім — панель, модератором буде організаторка семінара п-а Дарка Вілик. У суботу 15 травня в Рочестері, Н. Й., в Українському Домі — доповідь члена Управи ТУСМ Романа Сенькова „Сучасна Україна і ми", організована Осередком ТУСМ у Рочестері. У Ню Йорку дня 23-го травня Крайова Управа ТУСМ, під керівництвом Богдана Футали, влаштовує панель на цю ж тему в Домі ОУВФронту при 10-ій вулиці, панелістами будуть д-р К. Савчук, мґр Р. Сеньків і Р. Купчинський.

МИСТЕЦЬ КЛИМ ТРОХИМЕНКО

Мюнхен. — З великим успіхом відбулась тут індивідуальна виставка картин знаного українського мистця старшого покоління Клима Трохименка. Присутні закупили 17 його творів-олії. Мистцеві сповнилося 72 роки життя. Завдяки успішній виставці були зібрані гроші, необхідні на видання його монографії. На виставці під час відкриття був присутній голова Об'єднання Німецьких Мистців у Мюнхені.

СТРУННА ОРКЕСТРА УМІ В ТОРОНТІ

Торонто. — Струнна оркестра Українського Музичного Інституту нараховує тепер понад 30 молодих музик, диригує нею проф. Іван Кавалів, при фортеп'яні Роман Познахівський. На концерті в залі парафії св. Покрови в квітні оркестра виконувала твори: Ґріґа, Сметани, Шумана, Шуберта „Українську сюїту" американського композитора Квінсі Портера і твори сучасного молодого українського композитора в Канаді Зенона Лаврішина.

ВИСТУП КОБЗАРЯ П. КОНОПЛЕНКА - ЗАПОРОЖЦЯ

Вінніпег. — У залі „Просвіти" в кінці квітня з успіхом дав свій концерт кобзар полк. Павло Конопленко-Запорожець. У першій частині він виступав у запорізькому одязі, виконував народні пісні й походні марші, у другій частині концерту гість був зодягнений в чумарку, виконував історичні думи, у третій частині виступав з родиною, дружиною - співачкою п-ні Ольгою і 13-річним сином Юрком, виконавши народні, в тому й жартівливі, пісні. Кобзаря - гостя вітав від Інституту „Просвіти" колишній його голова М. Співак.

ФОТОКОНКУРС У ЧІКАҐО

Чікаґо. — Українська Студентська Громада влаштовує з'їзд та фотовиставку і конкурс у Чікаґо в днях 11-13 червня. З'їзд, що матиме характер культурно - освітньої конференції, буде використаний також для Виставки фотоаматорів, а жюрі визначить там 4 нагороди по 50 долярів та кілька нагород у формі почесних грамот. Під час з'їзду відбудеться доповідь, панель і забава. Зацікавлені можуть надсилати свої фотознимки, не менше 8 на 10 інчів, на конкурс до 5 червня 1971 р. на адресу: Mr. Oleh Saciuk, 6011 N. Kenmore Ave., Chicago, Ill. 60626.

1,000.00 ДОЛ. ПОЖЕРТВУВАЛА „САМОПОМІЧ" В ДІТРОЙТІ НА ФКУ

Під час концерту „Ритм України", що відбувся дня 27-го квітня 1971, в Авдиторії Форда в Дітройті — інж. Сергій Лазуренко, голова Фед. Кред. Кооперативи „Самопоміч" (на фото — перший зліва) вручає чек на 1,000.00 дол. Налові Комітету ФКУ в Дітройті. Далі (зліва) стоять: Ярослав Ромах — секретар місцевого Комітету ФКУ, д-р Володимир Мигаль — голова Комітету ФКУ в Дітройті (приймає чек), мґр Степан Хемич — голова Екзекутиви ФКУ та Михайло Мушинський — екзекутивний директор кредитівки „Самопоміч" в Дітройті.

Пам'яті мистця Степана Залєського

Мельбурн. — П-і Ірина Кобзяр-Залеська, дружина сл. п. мистця української сцени, відомого актора Степана Залеського, який помер несподівано 1-го листопада 1970 р. в Австралії, пересилає сердечну подяку всім за океаном, хто вшанував його пам'ять, в тому Родині в Америці і Канаді за вістки в пресі, Службу Божу і панахиди, колишнім акторам Львівського Оперового Театру у Філядельфії за поміщення клепсидри в пресі, акторам И. Гірняковій і Олімпії Добровольській за гарний спогад у „Свободі", поетові Л. Полтаві за Некролог, авторці замітки „Для Стефка — замість квітів на могилу". У 40-ий день смерти сл. п. Степана Залеського шанувальники його видатного акторського таланту спонтанно склали на Церкву в Потребі, замість квітів на могилу — 160 дол., і всім їм сердечно дякує п-і Ірина Кобзяр - Залеська, як товаришам по праці на полі української культури: Олімпії Добровольській і Йосипу Гірнякові, Валентині Переяславець, Степанові Крижанівському, Ромі Приймі - Богачевській, Ользі і Михайлові Івасівка, Володимиру Королику, Марії і Льву Рейнаровичам, Любі і Мирону Чолган, д-ру Ілярію Чолганові (Александровичу), Нілі Безкоровайній - Стецьків, Валі Калин, Володимиру Змій, Іві Кулицькі-Чарській, Василеві Босому, Богдану Гірнякові, і Олександру Гірнякові.

Сл. п. Степан Залеський не мав ще закінчених 55 років, коли відійшов з цього світу. Втратила українська культура, втратила і його родина в Австралії. Дружина-акторка п-і Ірина, син Марко, синова Марта, внучка Тереса, вдячні всім за вияви підтримки і співчуття.

Заклик до членів ОУА „Самопоміч" і людей доброї волі

Традиційним, для Об'єднання Українців Америки „Самопоміч" звичаєм — 24-ий раз проголошуємо і зарядуємо загальну збірку (Зелено - святочну) на допомогу нашим братам.

На ту допомогу від нас чекають хворі, старці, вдови, сироти, інваліди, не менше теж наша дітвора - молодь, що її треба нам за всяку ціну зберегти для української громади. Всі вони звертаються до нас - недавніх співучасників долі й спільних переживань — з щирим проханням зрозуміти їхні найконечніші життьові потреби.

Зложена нами пожертва буде виявом вдячности Провидінню за те, що наша українська громада у вільному світі в загальному матеріяльно закріпилася і що ми маємо можливість проявити ділом шляхетну християнську чесноту любови ближнього, брата свого по крові.

Виконаймо цей почесний національний обов'язок гідно, хай щедрою рукою жертвує по своїй спроможності, але кожний.

Закликаючи наше Членство й українську громаду до щедрих пожертв, віримо, що на цей заклик відгукнеться кожний і кожний відложить на ту добродійну ціль бодай стільки, як то звичайно витрачується на деколи не дуже конечні речі. Обдаровані нами наші брати — приймаючи ту щедру допомогу — складатимуть нам із глибини душі їхню вдячність за те, що про них ми не забули!

Повний вислід збірки буде після її закінчення поданий до відома в офіційні „Самопомочі" — „Наш Світ".

За Головну Управу ОУА Самопоміч:

С. Спринський, голова (в.р.)
В. Палідвор, секретар (в.р.)

Суддя наказав відвести до в'язниці панну Бейкон за те, що відмовилася зізнавати

Сіяттел, Вашингтон. — Федеральний окружний суддя Віллям Н. Гудвін наказав відвести 19-літню панну Леслі Бейкон до в'язниці за те, що відмовилася зізнавати перед федеральним жюрі, хоч суддя дав їй імунітет, якщо буде відповідати на поставлені їй запити. Панна Бейкон назвала прокураторів і суддів параноїками, які вифантазовують різні історії в справі бомбування. На переслуханні підсудній поставили 18 запитів, на які вона не відповіла. Суддя покарав її в'язницею, яка має тривати аж до закінчення засідання цього слідчого жюрі, що має статися в березні 1972 року, або до того часу, коли підсудна рішиться відповідати в суді. Панну Бейкон заарештовано 27-го квітня в Дистрикті Колюмбія у зв'язку з бомбуванням у Вашингтоні, Д.К. Вона мала відповісти на запити, що вона знає про день 1-го березня у Вашингтоні, та що вона знає про привіз вибухових матеріялів. Суд має вже досить матеріялів у справі бомбування у Вашингтоні. Один із запитів до панни Бейкон був такий: „Виявіть слідчому жюрі зміст конверзації, що відбулася 1-го березня 1971 року, під час якої то розмови Стюарт Алберт сказав, що бомба призначена для столичного Капітолю має 20 штаб". Підсудна не хоче зізнавати, бо теперішній імунітет не запевняє її вповні того, що її не будуть карати за те, що вона виявить.

Спільне моління про єднання

В четвер, 28-го квітня ц. р., в Єпископальній Катедрі св. Мартина в Провіденс, Р. Айленд, відбулось спільне моління про єднання церков з участю православних, єпископалів та римо-католиків. Від православних священиків були: українські, грецькі, сирійські, антіохійські та румунські. Її Православну групу очолив грецький єпископ Олімпусу, Масс., Преосв. Владика Дімітріос, Єпископальну групу — єпископ стейту Р. Айленд Джон Севілл Гіттінс та Римо-католицьку — єпископ Провіденсу, Расселл Дж. Вінці. Під час моління два хори: Семінарський хор та хор Катедри співали псальми.

Православні священики, вбрані тільки в ряси, виголосили „мирну єктенію". Український священик виголосив прохання за Церкву та Ієрархію, наш отець поруч з іменем Вселенського Патріярха Атенагороса пом'янув нашу Ієрархію на чолі з Блаженнішим (тепер Новоспочилим) Митрополитом Іоаном. Проповідь виголосив, о. М. Гаракас — професор Православної Семінарії в Бруклайн, Масс. Після чого, всі присутні, які по береги заповнили велику Катедру, відмовили „Молитву Господню" та „Вірую", де не мало місця „філіокве".

Спільною процесією зі свічками та хоругвами, під спів двох гарних хорів, закінчилось це спільне, гарно організоване моління. Після цього, всі присутні зустрілись в просторій залі на прийнятті, де знайомились одні з другими та обмінювались думками.

Православні запросили всіх до себе на слідуюче моління, яке має відбутись у Вунсакет в українській православній церкві св. Архистратига Михаїла.

О. В. К.

ЗОВ КРОВИ

(Закінчення зі стор 2-ої)

го. — Яку пшеницю, навіщо?

— Во яку тепер вдома пшеницю сіють, — всміхнувся широко і радісно вже з-за дверей.

Завзято копав землю, не турбуючись зовсім спізненням до праці. Тут, на цьому клаптику за хатою, вона скоро зазеленіє. Тоді він розказуватиме дітям, як то в них, вдома, працювали на полі. Як було приємно дивитися на рідні ниви, що обіцяли врожай. І що означало бути господарем.

Жінка дивилася на Дмитра через вікно і все не цілком її розуміла. Але сонце гладило його лагідно по голові — сонце розуміло. І діти, коли він їм розкаже про землю, повинні зрозуміти. Вони ж його крови...

ТАРЗАН, Ч. 6561. Абуззі виступає, як речник бонгів

Мій освічений 16-ий син Абуззі каже мені, чому я не можу покласти свого відтиска пальця на договір, який говорить, що землю, якої не потребують батузи, будуть управляти бонги... Договір мусить говорити, що ту землю будуть „посідати" бонги. Аякже, мій син є мужнім і обережним чоловіком!

Бачите, пане, багато років тому, коли бонги були невільниками батузів, ми управляли землю, яку батузи посідали. Тепер, коли ми вільні, мусимо посідати землю, яку управляємо.